

تقویت زیر ساخت‌ها تا دیپلماسی جهانی میراث

*** هانی رستگاران – مشاور معاون گردشگری کشور**

پس از انقلاب اسلامی، حوزه گردشگری در ایران تجربه‌ای پیچیده اما پرتحول را پشت سر گذاشته است؛ تحول که هم علایق و سبک زندگی داخلی را تغییر داد و هم ظرفیت‌های میراثی، طبیعی و زیست‌بومی کشور را برای دیده شدن در سطح بین‌المللی تقویت کرد.

گروه گردشگری – یکی از پایه‌ای‌ترین تغییرها پس از انقلاب، گسترش شبکه راه‌ها و دسترسی روستایی و بین‌شهری بود که سفر را از امری محدود برای اقشار خاص به یکی از عناصر معمول زندگی خان‌سوار ایرانی تبدیل کرد. مطالعات و گزارش‌های داخلی افزایش چشمگیر طول راه‌ها و شمار مجتمع‌های خدماتی بین‌راهی و پارک‌ها را به‌عنوان زیرساختی که سفر داخلی را ممکن ساخت، مستند می‌کنند؛ این زیرساخت‌ها نقش اساسی در سوق دادن سفرهای تفریحی و زیارتی ایفا کرده‌اند.

پس از انقلاب، آموزش‌های تخصصی، صدور مدارک و شکل‌گیری نهادهای حرفه‌ای در حوزه هتلداری، راهنمایی و مدیریت مقاصد رشد یافت؛ برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و صدور گواهینامه‌ها نشان‌دهنده حرفه‌ای‌تر شدن خدمات است که کیفیت تجربه گردشگر داخلی و خارجی را بالا برد است. آمارها و گزارش‌های حوزه گردشگری از افزایش قابل توجه ظرفیت‌های خدماتی خبر می‌دهند.

حضور روستاهای ایرانی در فهرست «روستاهای برتر جهانی» در تازم‌ترین دوره‌های انتخاب روستاهای برتر توسط UN Tourism، چند روستای ایرانی موفق به ورود به فهرست شده‌اند؛ این انتخاب نه‌تنها تاییدی بر غنای فرهنگی و تنوع جغرافیایی ایران است بلکه نشان‌دهنده توانمندی جوامع محلی در مدیریت تجربه

گردشگری به‌شیوای پایدار و مبتنی بر میراث بومی است. ورود روستاها به فهرست UN Tourism اغلب با پوشش رسانهای گسترده، افزایش هم‌زمان بازدید داخلی و خارجی در سطح مقطعی و جذب حمایت برای طرح‌های توسعه محلی همراه می‌شود. این روند می‌تواند الگوی جدیدی برای تمرکز بر گردشگری توزیع‌شده و کاهش تمرکز بر مقاصد پرجمعیت فراهم کند.

روستاهای کندوان استان آذربایجان شرقی، روستای اسفهد در استان خراسان جنوبی و طی چندروز گذشته سه روستای شفیع آباد شهداد استان کرمان، روستای کندلوس در استان مازندران و روستای سهیلی در جزیره قشم و خلیج همیشه فارس، روستاهایی هستند که از جمهوری اسلامی ایران در فهرست روستاهای برتر سازمان جهانی گردشگری ملل متحد ثبت شدند.

تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر کشور و نقش آن

ساختار حکمرانی گردشگری داخلی برای تبدیل ظرفیت‌های بالقوه به خدمات واقعی و تجربه قابل اتکا برای مسافران، هماهنگی میان دستگاه‌ها ضروری است. بر همین اساس، هیأت وزیران جمهوری اسلامی، ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر را به‌منظور «سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت بر فعالیت‌های سفر» تشکیل داده. ستادی مرکب از وزارت میراث فرهنگی، وزارت کشور، وزارت بهداشت، وزارت راه و دیگر دستگاه‌های مرتبط که وظیفه دارد انسجام عملیاتی در ایام پیک و طول

عراق، سوریه، مصر و اوکراین با آثار تاریخی خود در جنگ چه کردند؟

فاطمه مهدی‌زاده مسراج با عنوان «روش‌های ارزیابی غیر مخرب در آسدادگی، برنامه‌ریزی و بازیابی میراث معماری پس از جنگ» پرداخت و اظهار کرد: حفاظت از میراث معماری به عنوان بازتابی از تمدن، فرهنگ و ارزش‌های ناملموس هر ملتی، همواره به‌لحاظ نگهداری و انتقال به نسل‌های آینده، بهره‌گیری علمی-تخصصی و همچنین ایجاد منافع اقتصادی، حائز اهمیت است. آمادگی و برنامه‌ریزی به‌منظور حفاظت از میراث معماری به هنگام وقوع درگیری‌های نظامی، در وهله نیازمند شناخت و مستندسازی اطلاعات دقیق موقعیت، هندسه، مداخلات، عناصر ساختمانی و مصالح و همچنین اطلاعات محیطی، زمین‌شناسانه و زیرساختی این آثار است. در حالی که تعدد، دسترسی محدود، آسیب‌پذیری، ساختار هندسی پیچیده و سازه نامعین این آثار، برداشت و مستندنگاری و به‌روز رسانی اطلاعات مذکور را با استفاده از روش‌های سنتی محدود و نیازمند استفاده از روش‌های دقیق، سریع و کارا تر کرده است. بنابراین پژوهش حاضر سعی دارد

گروه گردشگری – پژوهشگران، بانگ‌اهی به رویکرد تطبیقی، و اقدامات حفاظتی چهار کشور سوریه، عراق، مصر و اوکراین در مواجهه با جنگ و آشوب داخلی، روش‌های بازسازی میراث فرهنگی بعد از جنگ، چالش‌ها و تمهیدات را مرور کردند. در همایش «جنگ و میراث فرهنگی، برنامه‌ریزی و آمادگی» که به مدیریت فریبا کرمانی، رئیس پژوهشکده ابنیه و یافت بر گزار شد، چهار مقاله علمی با عناوین «بازسازی میراث فرهنگی بعد از جنگ، چالش‌ها و تمهیدات»، «بررسی تطبیقی اقدامات کمیته جهانی سپر آبی در حفاظت از میراث فرهنگی در شرایط جنگی»، «مطالعه موردی عراق، سوریه، مصر و اوکراین»، «کاربرد روش‌های ارزیابی غیر مخرب در آسدادگی، برنامه‌ریزی و بازیابی میراث معماری پس از جنگ» و «بررسی ضرورت و نقش حفاظتی تفسیر میراث فرهنگی متأثر از جنگ در شهرستان قصر شیرین برای جامعه مخاطب» از سوی پژوهشگران ارائه شد.

مریم یزنال‌پور اصل در این نشست به ارائه مقاله مشترک‌کاش با

(پروژه‌ها و زیرساخت) و نرم‌افزاری (دیپلماسی فرهنگی، برنامه‌های نسل‌محور) برای توسعه گردشگری حیاتی است.

ارزیابی و چشم‌انداز

دستاوردهای پنج‌دهه‌ای قابل توجه‌اند: از افزایش دسترسی و تأسیس مراکز خدماتی تا پرونده‌سازی‌های میراث جهانی و ظرفیت‌سازی نیروی انسانی. اما برای تبدیل این دستاوردها به افزایش پایدار گردشگران خارجی و ارتقای درآمدزایی، نیاز به تکمیل حلقه‌هایی است: تسهیل ویزا و حمل‌ونقل بین‌المللی، برندینگ متمرکز و حرفه‌ای، حمایت هدفمند از سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی و پایش کیفی خدمات. توجه ویژه به توسعه گردشگری پایدار، مشارکت جوامع محلی و حفاظت از منابع زیست‌محیطی و فرهنگی نیز شرط ماندگاری این موفقیت‌هاست.

در مجموع می‌توان گفت جمهوری اسلامی در حوزه گردشگری هم در لایه‌های زیرساختی و خدماتی و هم در عرصه حفاظت و دیپلماسی میراث، دستاوردهای ملموسی داشته است. موفقیت‌نهایی اما وابسته به استمرار سیاست‌گذاری هوشمند، تعامل حرفه‌ای بین بخش دولتی و خصوصی و تقویت تصویر مثبت فرهنگی ایران در صحنه جهانی است.

در سال‌های اخیر با وجود پیچیدگی‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، تلاش‌هایی برای بازیابی بین‌المللی و تسهیل ورود گردشگران صورت گرفته است؛ برخی گزارش‌ها حتی از رشد در صدی ورود گردشگران خارجی در دوره‌های اخیر خبر داده‌اند که نشان‌دهنده پتانسیل بازگشت ایران به بازارهای گردشگری بین‌المللی است. باید توجه کرد که این روند حساس به عوامل سیاسی و اقتصادی جهانی است و نوسانات ممکن اثرگذار باشد. دستاوردهای یادشده، محصول کار جمعی نهاده‌ها، کارشناسان، میراث، مدیران محلی، فعالان بخش خصوصی و دیپلمات‌های فرهنگی بوده است. در عرصه ملی، وزیران و مدیران اجرایی نقش تسهیل‌کننده، سیاست‌گذار و سفیر فرهنگی را ایفا کرده‌اند. از جمله در یک سال اخیر، سیدرضا صالحی‌امیری که در نهادهای فرهنگی و بین‌المللی نیز تجربیاتی بسیار ارزنده دارد، از افتتاح و پیگیری پروژه‌های متعدد، طرح‌های تقویت زیربنایا و تأکید بر پیوند فرهنگی و هویتی نسل جوان سخن گفته و از اجرای صدها پروژه عمرانی و فرهنگی در دوره مدیریتش گزارش ششده است؛ او بر تقویت «دلبستگی نسل جوان به ایران فرهنگی» و تکمیل پروژه‌های زیرساختی تأکید داشته است. این نوع رهیافت نشان می‌دهد ترکیب اقدامات سخت‌افزاری

محافظتی شایسته آثار در تناسب با اهمیت آن‌ها است. در این مقاله آمده است: در این نوشتار، با رویکردی تطبیقی، اقدامات حفاظتی چهار کشور سوریه، عراق، مصر و اوکراین در مواجهه با جنگ و آشوب داخلی بررسی شده است. نتایج این بررسی نشان می‌دهد که تلفیق ظرفیت‌های داخلی با همکاری‌های بین‌المللی، به‌ویژه از طریق سپر آبی، نقش مؤثری در افزایش تاب‌آوری فرهنگی ایفا کرده است. در سوریه و عراق، تمرکز بر مستندسازی، آموزش نیروهای محلی و همکاری با نهادهای بین‌المللی برای مقابله با تخریب‌های ناشی از داعش و جنگ داخلی بوده است. این نوشتار با هدف تحلیل تطبیقی و ارائه پیشنهادی راهبردی، ضرورت پیوستن ایران به سپر آبی را در چارچوب سیاست‌های ملی میراث فرهنگی تبیین می‌کند و بر لزوم تدوین دستنامه‌های حفاظتی بومی، ایجاد بانک داده دیجیتال و مشارکت فعال در پروژه‌های بین‌المللی تأکید دارد.

فاطمه حدادعادل در ادامه به تشریح مقاله «بازسازی میراث فرهنگی بعد از جنگ، چالش‌ها و تمهیدات» پرداخت و افزود: بازسازی پس از جنگ یک فرآیند پیچیده و چندبعدی است که شامل بازسازی فیزیکی و روانی مناطق آسیب‌دیده می‌شود. این

کاربرد روش‌های غیر مخرب مهندسی ژئوماتیک را در شناخت و مستندسازی به‌منظور آمادگی، برنامه‌ریزی و بازیابی میراث معماری، پس از سانحه جنگ را تبیین کند. در ادامه فرزین مرادی به بررسی «ضرورت و نقش حفاظتی تفسیر میراث فرهنگی متأثر از جنگ در شهرستان قصر شیرین برای جامعه مخاطب» پرداخت و گفت: در از نای تاریخ، همواره جنگ و درگیری‌های مسلحانه میان کشورها سبب آسیب‌یاورانی در ساختار شهرها، آبادی و آثار معماری شده و این گونه رخداد تا به امروزه نیز دامن‌گیر این ساختارها و مواریت فرهنگی بوده است. از این‌رو، بررسی رویکردهای مرمت و بازسازی مواریت معماری پس از جنگ ضروری به نظر می‌رسد. هدف مقاله بررسی انواع اثرات جنگ بر ساختار یافت، ابنیه و آثار تاریخی و تجربه برخورد با مصادیق و رویکرد برخورد با میراث فرهنگی قصر شیرین در سال‌های پس از جنگ بوده و شیوه‌های برخورد با این آثار در انطباق با نمونه‌های جهانی تشریح می‌شود. یافته‌ها نشانگر نبود رویکرد

فرآیند نیازمند یک رویکرد جامع و هماهنگ است که نه‌تنها شامل مریم خرابی‌های ناشی از جنگ می‌شود، بلکه می‌تواند فرصتی برای انسجام اجتماعی، بازسازی میراث و ارتقای کیفیت زندگی مردم شود. با استفاده از مطالعه تجارب دیگران می‌توان برای آمادگی در برابر این مهم برنامه‌ریزی کرد. با توجه به مخصصات اخیر، ضرورت توجه و آمادگی ر برنامه‌ریزی برای خرابی‌های ناشی از جنگ در مورد ابنیه میراث فرهنگی نمود پیدا می‌کند. لذا با مطالعه نمونه‌های موردی تجارب داخلی و خارجی و چالش‌های آثار در مخصصات و نحوه مواجهه، تمهیدات لازم در برابر این چالش‌ها را مطالعه می‌کنیم.

این پژوهش با بهره‌گیری از رویکرد کیفی و روش توصیفی-تحلیلی به بررسی نمونه‌های تخریب‌شده در اثر جنگ در داخل کشور و نمونه‌های خارج از کشور پرداخته است و نتایج نشان می‌دهد «مطالعه روش‌های سنتی و بومی ساخت و ساز»، «مستندنگاری دقیق آثار»، «آموزش نیروی متخصص مرمت»، برای پیش از حادثه و «ارزیابی و شناسایی خسارات و آسیب‌ها»، «مشارکت مردم محلی»، «تبیین رویکرد مواجهه» و «روش مداخله» برای بعد از حادثه، از مهمترین تمهیدات لازم هستند.

مسیر پروازی کیش – دبی – کیش

روابط عمومی و امور بین الملل
شرکت هواپیمایی کیش

۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش

اقتصاد کیش
روزنامه

گروه هتل‌های تاپ‌تورز

جزیره زیبای کیش

خرید فقط از سایت **Booking.ir**

محبوب‌ترین تیم پشتیبانی پشتیبانی ۲۴ ساعته (۷/۲۴) مناسب ترین قیمت 021-8586 www.booking.ir bookingirtravel